

11.4.2024

VN/9653/2024

VALTIONEUVOSTON ASETUS PUUSTOISTEN ELINYMPÄRISTÖJEN ENNALLISTAMISEEN, KUNNOSTUKSEEN JA HOITOOON VUOSINA 2022–2027 MYÖNNETTÄVÄSTÄ TUESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1. Keskeinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi puustoisten elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2022–2027 myönnettävästä tuesta annettua valtioneuvoston asetusta (800/2022) (jälj. *puustoisten elinympäristöjen tukiasetus*).

Valtioneuvoston asetus puustoisten elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2022–2027 myönnettävästä tuesta on annettu vuoden 1996 luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla. Vuoden 1996 luonnonsuojelulaki on sittemmin kumottu. Uudessa, 1.6.2023 voimaan tulleessa luonnonsuojelulaissa (9/2023) luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja hoidon tukemisesta säädetään lain 4 luvussa. Luonnonsuojelulain 145 §:n 6 kohdan mukaan puustoisten elinympäristöjen tukiasetus on voimassa enintään 31.12.2027 saakka luonnonsuojelulain (1096/1996) kumoutumisesta huolimatta.

Asetusmuutoksella päivitetäisiin puustoisten elinympäristöjen tukiasetuksen viittaukset uuteen luonnonsuojelulakiin sekä yleiseen de minimis -asetukseen (Komission asetus (EU) 2023/2831 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 13.12.2023). De minimis -asetuksessa säädetään niistä reunaehdoista, joita valtionavustuksissa on noudatettava, jos tukea myönnetään ilman komission ennakkohyväksyntää. Kansallinen sääntely olisi ajantasaistettava de minimis -asetuksen mukaiseksi kuuden kuukauden kuluessa mainitun EU:n asetuksen voimaantulosta. Uusi asetus on tullut voimaan 1.1.2024.

Asetusmuutos on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 1.7.2024.

2. Yleisperustelut

2.1 Nykytila ja sen arviointi

Yleinen de minimis -asetus

EU-oikeuden mukaan yritystoiminnalle myönnettävät valtiontuet ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä (SEUT 107 artiklan 1 kohta). Yritykselle myönnettävä julkinen tuki voi antaa sille muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna valikoivaa taloudellista etua, mikä voi vääristää sisämarkkinoiden toimintaa ja kilpailua. Julkiset tuet yritystoiminnalle voivat kuitenkin olla sisämarkkinoille soveltuvia, jos niillä edistetään yleistä taloudellista kehitystä ja SEUT-sopimuksessa määritellyjä tavoitteita.

EU:n valtiontukisääntöjä sovelletaan, jos kaikki valtiontuen tunnusmerkit täyttyvät. Tuki on EU-oikeuden mukaan valtiontukea vain silloin, jos tukea myönnetään taloudellista toimintaa harjoittaville yksiköille niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta. Komissio on antanut yksityiskohtaisia sääntöjä siitä, millaiset valtiontuet ovat sallittuja ja siitä, millaisia menettelytapoja tukia myönnettäessä tulee noudattaa. EU:n

valtiontukea koskeva sääntely mahdollistaa tuen ja tukiohjelman, jos kansallinen sääntely on sopusoinnussa EU:n valtiontukisääntelyn asettamien vaatimusten kanssa. EU-oikeus ei sisällä luonnon monimuotoisuuden edistämisen tukijärjestelmää koskevaa sisällöllistä sääntelyä. Siten kansallinen lainsäädäntö on keskeisessä asemassa, kun säädetään tällaisesta tuesta ja tuen edellytyksistä.

Puustoisten elinympäristöjen tukiasetuksen mukaista tukea taloudelliseen toimintaan myönnettäessä on sovellettu oikeusperustana Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 1407/2013 (yleinen de minimis –asetus). Yleinen de minimis - asetus mahdollistaa vähämerkityksisen tuen myöntämisen yrityksille ilman komissiolle tehtävää ennakoilmoitusta, kun tuen määrä on enintään yhteensä 200 000 euroa yhtä yritystä kohden nykyisen ja kahden edellisen verovuoden ajanjaksolla. Maatalouden alkutuotanto ja kalatalous on suljettu pois yleisen de minimis –asetuksen soveltamisalasta, eikä tämän asetuksen mukaista tukea voida näille aloille myöntää.

Luonnonsuojelulain tarkoittamien luontotyyppien osalta tämä tarkoittaa, että perinnebiotoopit on suljettu pois puustoisten elinympäristöjen tukiasetuksen soveltamisalasta.

Puustoisten elinympäristöjen tukiasetuksen 2 §:ssä mainittu vanha yleinen de minimis –asetus on ollut voimassa 31.12.2023 saakka. Siirtymäaika on kuusi kuukautta, jonka aikana kansalliset tukiohjelmat tulee päivittää uuden de minimis asetuksen mukaiseksi. EU:n uusi de minimis –asetus tuli voimaan 1.1.2024 kuten edellä on todettu. Seuraavassa selostetaan de minimis –asetuksen keskeistä sisältöä:

- Vähämerkityksisen tuen enimmäismäärä nousee 1.1.2024 alkaen 300 000 euroon nykyisestä 200 000 eurosta (laskenta kolmen vuoden ajanjaksolta).
- Asetusta sovellettaessa huomioon otettavaa kolmen vuoden ajanjaksoa on arvioitava jatkuvasti.
- Jokaisen uuden vähämerkityksisen tuen myöntämisen yhteydessä on otettava huomioon kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana myönnetty vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä.
- Näin ollen, mikäli tuki myönnetään 15.1.2024, tulee huomioida 15.1.2024 päivämäärästä kolme viimeistä vuotta¹.

Luonnonsuojelulaki

Valtioneuvoston asetus puustoisten elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2022–2027 myönnettävästä tuesta on annettu vuoden 1996 luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla, joka on sittemmin kumottu. Uudessa, 1.6.2023 voimaan tulleessa luonnonsuojelulaissa (9/2023) luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja hoidon tukemisesta säädetään lain 4 luvussa. Luonnonsuojelulain 145 §:n 6 kohdan mukaan puustoisten elinympäristöjen tukiasetus on voimassa enintään 31.12.2027 saakka luonnonsuojelulain (1096/1996) kumoutumisesta huolimatta.

2.2 Tavoitteet

Asetusmuutoksella mahdollistettaisiin puustoisten elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2022–2027 myönnettävästä tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisen valtiontuen

---

¹ Linkki: <https://tem.fi/ajankohtaista2>, jakso Muutoksia valtiontukisäännössä.

myöntäminen EU:n uutta de minimis –asetusta (EU) 2023/2831 soveltaen. Asetusmuutoksella päivitettäisiin säädökseen sovellettavaa EU:n valtiontukisääntelyä koskeva viittaus sekä täsmennettäisiin asetuksen 4 §:n 1 momentin 8 kohdan sanamuotoa.

Lisäksi asetusmuutoksella päivitettäisiin asetuksen viittaukset vuoden 1996 luonnonsuojelulakiin viittauksiksi uuteen luonnonsuojelulakiin ja tehtäisiin siitä johtuvat täydennykset asetuksen 5 §:ään.

2.3 Keskeiset ehdotukset ja säädösperusta

Asetusmuutoksella päivitettäisiin 1 §:ssä viittaus uuteen luonnonsuojelulakiin, 2 §:ssä viittaus uuteen de minimis -asetukseen ja 4 §:n 1 momentin johdantokappaleen viittaus luonnonsuojelulakiin. Saman pykälän 1 momentin 8 kohdassa tarkennettaisiin lisäksi sanamuotoa koskien tukihakemuksessa toimitettavia tietoja. Tukihakemuksessa tulisi jatkoissa ilmoittaa hankkeeseen tai toimenpiteeseen saadun muun julkisen rahoituksen muoto ja määrä sekä selvitys hakijan kolmen vuoden aikana mahdollisesti saamista de minimis -tuista, voimassa olevassa asetuksessa olevan *viimeisen kahden* vuoden sijaan.

Asetuksen 5 §:n 3 momentissa päivitettäisiin pykäläviittaus uuteen luonnonsuojelulakiin. Lisäksi lisättäisiin 5 §:ään uusi 4 momentti, jossa lueteltaisiin nykyisessä 3 momentissa säädetyt poikkeukset maanomistajalta edellytettävään sitoutumiseen säilyttää kohde kymmeneksi vuodeksi ja päivitettäisiin kyseisiä poikkeuksia koskevat pykäläviittaukset. Poikkeuksiin sisällytettäisiin myös kohdetta suojaava luonnonsuojelulain 79 §:ssä tarkoitettu päätös Euroopan unionin tärkeänä pitämän eliölajin suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävän esiintymispaikan rajoista sekä 65 §:ssä tarkoitettut tiukasti suojellut luontotyypit.

Asetusmuutos tehtäisiin luonnonsuojelulain 21 §:n, 25 §:n, 26 §:n ja 28 §:n nojalla.

2.4 Ehdotuksen vaikutukset

Asetusmuutoksella voidaan katsoa olevan myönteisiä taloudellisia vaikutuksia kuntatalouteen, yrityksiin ja muihin toimijoihin sekä kunnostus- ja ennallistamistöiden toteuttajiin, sillä tukiohjelma saataisiin näin jatkumaan keskeytyksettä.

Muutoksella voidaan myös katsoa olevan myönteisiä ympäristövaikutuksia, sillä puustoisten elinympäristöjen hoito, kunnostus ja ennallistaminen voi jatkua tukiohjelman jatkuessa.

Muutoksella ei olisi vaikutuksia maanomistajien asemaan.

3. Yksityiskohtaiset perustelut

1 §. *Soveltamisala.* Pykälään päivitettäisiin uuden luonnonsuojelulain säädösnumero. Muutos tehtäisiin luonnonsuojelulain 21 §:n nojalla.

2 §. *Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen.* Pykälään päivitettäisiin EU:n uuden de minimis –asetuksen säädösnumero. Euroopan unionin valtion tukea koskevan lainsäädännön soveltamisesta säädetään luonnonsuojelulain 22 §:ssä.

4 §. *Tukihakemuksen sisältö.* Pykälän 1 momentissa päivitetäisiin pykäläviittaus kumotun luonnonsuojelulain 6 e §:stä voimassa olevan lain 25 §:ään. Pykälän 1 momentin 8 kohdan sanamuotoa tarkennettaisiin niin, että tukihakemuksessa tulisi jatkoissa ilmoittaa hankkeeseen tai toimenpiteeseen saadun muun julkisen rahoituksen muoto ja määrä sekä selvitys hakijan kolmen vuoden aikana mahdollisesti saamista de minimis -tuista, voimassa olevassa asetuksessa olevan viimeisen kahden vuoden sijaan. Muutoksella täsmennettäisiin säännöksen sanamuoto vastaamaan de minimis -asetuksen vaatimuksia. De minimis -asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltion yhdelle yritykselle myöntämän vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ei saa olla yli 300 000:ta euroa minkään kolmen vuoden jakson aikana. De minimis -asetusta sovellettaessa jokaisen uuden vähämerkityksisen tuen myöntämisen yhteydessä on siten otettava huomioon kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana myönnetyn vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä. Jotta de minimis -asetuksen ehdon toteutuminen käytännössä voidaan varmistaa, hakijan tulee tarvittaessa myös täydentää hakemustaan, jos yritykselle myönnetään hakemuksen jättämisen jälkeen uusia de minimis -tukia ennen hakemuksen ratkaisemista.

Muutokset tehtäisiin luonnonsuojelulain 25 §:n nojalla.

5 §. *Tuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset.* Pykälän 3 momentissa päivitetäisiin pykäläviittaus kumotun luonnonsuojelulain 6 i §:stä voimassa olevan lain 28 §:ään. Lisäksi voimassa olevan asetuksen 5 §:n 3 momentissa säädetyt poikkeukset siirrettäisiin uuteen 4 momenttiin, johon lisättäisiin lisäksi kaksi poikkeusperustetta. Ehdotuksen mukaan jatkossa maanomistajan sitoumusta kohteen säilyttämiseen ei edellytetäisi myöskään silloin, kun kohdetta suojaa luonnonsuojelulain 79 §:n mukainen päätös Euroopan unionin tärkeänä pitämän eliölajin suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen rajoista tai 65 §:n mukainen tiukasti suojellun luontotyypin heikentämiskielto.

Luonnonsuojelulain 79 §:ssä tarkoitettu päätös Euroopan unionin tärkeänä pitämän eliölajin suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävän esiintymispaikan rajoista rinnastuu luonnonsuojelulain 64 §:ssä ja 77 §:ssä tarkoitettuihin rajauspäätöksiin, joten sen lisääminen poikkeusperusteeksi kohteen säilyttämistä koskevan sitoumuksen edellyttämisestä on perusteltua.

Luonnonsuojelulain 65 §:ssä säädetään tiukasti suojellun luontotyypin heikentämiskiellosta. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja serpentiinikallioita, -kivikoita ja soraikoita voidaan pitää puustoisina elinympäristöinä silloin, kun niillä kasvaa puustoa. Koska niiden heikentämiskielto on voimassa suoraan luonnonsuojelulain nojalla, maanomistajalta ei tässäkään tapauksessa tarvitse edellyttää erillistä sitoumusta kohteen säilyttämiseen 5 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Muutokset tehtäisiin luonnonsuojelulain 26 ja 28 §:n nojalla.

4. Kuuleminen ja lausunnot

Asetusmuutos on valmisteltu ympäristöministeriössä virkatyönä.

Asetusmuutos ja perustelumuuisto ovat lausunnolla 11.4.-9.5.2024. Lausuntoaika on neljä viikkoa muutosten teknisluontoisuuden ja vähäisten vaikutusten vuoksi.

5. Voimaantulo

Asetusmuutoksen ehdotetaan tulemaan voimaan viimeistään 1.7.2024.